



آبگرم سمنان؛ چشمه هایی با خواص درمان

با توجه به افزایش فشارهای روزمره زندگی، گردشگری سلامت در میان اقسام گردشگری، جایگاه ویژه‌ای یافته است. گردشگری سلامت، نوعی از گردشگری است که به منظور حفظ، بهبود و حصول مجدد سلامت جسمی و ذهنی فرد انجام می‌شود. در این میان چشمه‌های آبگرم و آب و هوای مطبوع، نقش بسزایی در ایجاد انگیزه برای این نوع گردشگری ایفا می‌کنند. چشمه‌های آب گرم از جاذبه‌های طبیعی به شمار رفته و علاقه‌مندان، به ویژه کسانی که به دنبال آب‌درمانی هستند را به سمت خود می‌کشانند. این چشمه‌ها از گذشته‌های دور برای درمان بیماری‌ها مورد توجه مردم بوده و امروز جایگاه خاصی در جذب گردشگران به منظور توریسم درمانی دارا هستند.

کشور ایران به دلیل موقعیت تکتونیکی خود دارای چشمه‌های آب گرم زیادی به ویژه در حاشیه کوه‌ها و قله‌ها و آتشفشانی است. در این میان تعدادی از این چشمه‌ها همچون چشمه آبگرم سرعین، رامسر، گنو، دهلران، رینه و فردوس شهرت بیشتری یافته و از بعد ملی به آن‌ها نگریسته می‌شود. اما بسیاری دیگر از این چشمه‌ها از شهرت کمتری برخوردار بوده و یا ناشناخته مانده‌اند. آنچه مسلم است چشمه‌های آب گرم، به ویژه در حاشیه و دامنه کوه البرز دارای تنوع و تعدد زیادی هستند که شهرت آن‌ها بیشتر در سطح محلی و منطقه‌ای مطرح است.



چشمه آبگرم سمنان، یکی از معدود چشمه‌های آبگرم دارای خاصیت درمانی در کشور است که در جنوب غربی شهر درجزین از توابع شهرستان مهدی‌شهر، در ۲۱ کیلومتری شمال غرب سمنان و ۱۸ کیلومتری غرب شهر مهدی‌شهر در طول جغرافیایی $25^{\circ} 35'$ شمالی، عرض جغرافیایی $15^{\circ} 53'$ شرقی، ارتفاع $1396+$ متر واقع شده است.

چشمه‌های بزرگ این منطقه که از گذشته دارای استخرهایی با عمق و ظرفیت کم است را مرادآب، گرآب، قلنج و آب سرد نام نهاده‌اند. از نظر شیمیایی، آب این منطقه گوگردی است که علاوه بر خاصیت تفریحی و تفریحی جهت درمان بعضی از امراض پوستی و رماتیسمی، همه‌ساله در تابستان، اوایل بهار و پاییز مورد استفاده گردشگران قرار می‌گیرند. آب این چشمه‌ها در کشاورزی منبع خوبی برای کشت حبوبات محسوب می‌شود.

در محل آب گرم سمنان آثار چند قلعه قدیمی وجود دارد که مردم سمنان معتقدند این قلعه‌ها متعلق به دوران قبل از اسلام است.

از لحاظ مطالعات زمین‌شناختی این منطقه زمینه مناسبی برای محققین علوم محیطی فراهم آورده است. وجود فسیل‌های زیاد به‌ویژه فسیل دوکفه‌ای بیانگر این نکته است که این منطقه در دوران زمین‌شناسی در کف دریا واقع بوده است. ارتفاعات شمالی منطقه، مرکب از سنگ‌آهک، کنگلومرای، ماسه سنگ و توف سبزرنگ مربوط به دوره سنوزوئیک (پالئوژن، ائوسن) است. ارتفاعات شرقی، از نوع تشکیلات فجن و از نظر سنگ‌شناسی شامل

ماسه سنگ آهکی و کنگلومرای است. روند غالب چین خوردگی‌ها، گسل‌ها، و امتداد لایه‌ها در جهت شمال-شرقی-جنوب غربی است. قدیمی‌ترین سازند منطقه، سازند الیکا متعلق به دوران تریاس است. و به دنبال آن سازندهای شمشک، لار، فجن، قرمز بالایی و نیز نهشته‌های عهد حاضر قرار گرفته اند.



فعالیت آتش فشانی در منطقه محدود بوده و چشمه‌های آبگرم، تحت تأثیر گسل‌های منطقه و نفوذ آب در عمق زمین به وجود آمده‌اند که بر اثر حرارت از شکاف‌ها و مجاری موجود، بالا آمده و به شکل آب‌های معدنی به سطح زمین می‌رسند. آثار فرسایشی زیبا، تنوع رنگی رسوبات و رخنمون سطح دگرشیبی لایه‌های رسوبی از جاذبه‌های مسیر آبگرم محسوب می‌شود.

منطقه آبگرم سمنان علاوه بر خواص درمانی آب آن، (گردشگری سلامت) دارای جاذبه‌های فرعی نظیر وجود ارتفاعات برای علاقه‌مندان به کوهنوردی و صخره‌نوردی (گردشگری ورزشی) و نیز وجود گونه‌های گیاهی و جانوری همچون دسته‌های کبک و تیهو در مجاورت مسیل (بیوتوریسم) و چشم‌انداز مناظر کوهستان، دره، مسیر آبرو، سازندهای متعدد زمین‌شناسی و آثار فرسایش زیبا با تنوع رنگ رسوبات و سطوح دگرشیب (ژئوتوریسم) است.

به همت سازمان‌های متولی تعدادی سوئیت به صورت کلبه جهت بیتوته مسافرین ساخته شده است. بنابراین مسافرین می‌توانند هنگام شب در محل اُتراق کنند. سخت‌ترین نقاط عبوری آن در مکان‌هایی است که جاده و

بستر رودخانه فصلی (خشک‌رود یا کال) همدیگر را قطع می‌کنند. جاده دسترسی به منطقه مناسب اتومبیل‌های شاسی‌بلند است ولی انواع سواری‌ها نیز خود را به آبگرم می‌رسانند. به دلیل احتمال حرکت سیلاب و ریزش کوه در مسیر دسترسی، تردد در زمستان و روزهای پر بارندگی خطرناک بوده و توصیه نمی‌شود.



این منطقه علی‌رغم مجاورت و نزدیکی با شهر سمنان و شاهراه تهران-مشهد و جاده سمنان-فیروزکوه دارای شهرت محلی و منطقه‌ای بوده و برای بسیاری از مسافری عبوری و علاقه‌مندان گردشگری ناشناخته مانده است. برای دستیابی به این مهم، نیازمند اطلاع‌رسانی، تبلیغات و ایجاد زیرساخت‌های اولیه همچون جاده آسفالت و امکانات اقامتی مناسب و سالم‌سازی و رعایت بهداشت آب آشامیدنی در آن است. به نظر می‌رسد با توجه به اینکه این چشمه‌ها یکی از معدود چشمه‌های آبگرم کشور است که خاصیت درمانی دارد چنانچه سرمایه‌گذاری مناسبی برای رفاه حال گردشگران در این مناطق انجام شود، علاوه بر منافع اقتصادی موجب ایجاد زمینه‌های شغلی فراوانی می‌شود.

مسیر اصلی دسترسی به این چشمه از سمنان از سهراهی مومن‌آباد سمنان از طریق جاده خاکی به فاصله تقریبی ۲۹ کیلومتر است. سهراهی مومن‌آباد به دلیل قرارگیری در مسیر اصلی تهران مشهد و سمنان فیروزکوه همواره مسافرین زیادی از آن عبور می‌کنند. بنابراین به مسافرینی که علاقه‌مند به چشمه‌های آب گرم و خواص تفریحی و درمانی آن هستند توصیه می‌شود سری به آب گرم سمنان بزنند.